

NEISSER toch kan men praktisch de diagnose „diphtherie” binnen eenige uren stellen. De gevallen waarin deze diagnose niet door dierproeven kan worden bevestigd, zijn zeldzaam.

Leiden, 6 April 1908.

R. P. VAN CALCAR.

Wij beschouwen deze zaak thans als voldoende toegelicht.

De Redactie.

ROTTERDAMSCH E TANDHEELKUNDIGE VEREENIGING.

Geachte redactie,

Aangezien ik meen, dat in de aankondiging van het verslag der Rotterdamsche Tandheelkundige Vereeniging (nummer van 28 Maart, blz. 1047) door uw verslaggever aan genoemde vereeniging onrecht is gedaan, zult gij mij verplichten het volgende te willen opnemen.

Volgens uw verslaggever zou uit het jaarverslag blijken, dat met „onkundigen” bedoeld worden de artsen, die de mond- en tandheelkunde tot hun speciaal vak gekozen hebben.

In het jaarverslag lezen wij op blz. 9: „Tot de onkundigen, maar niet onbevoegden (volgens de wet) zijn ook artsen te rekenen, *als zij zonder voldoende tandheelkundige opleiding zich als specialiteiten voor tandziekten uitgeven*” (cursivering van mij).

Helaas moet ik, als ingewijde in de tandheelkundige wereld, het feit erkennen, dat niet weinige artsen, die zich voor tandheelkunde specialiseerden, de onjuiste meening zijn toegedaan, dat dit vak zich in enkele maanden laat aanleeren.

Tegen die meening en de voor het publiek noodlottige gevolgen daarvan is de Rotterdamsche Tandheelkundige Vereeniging terecht opgekomen en doet haar jaarverslag een lofwaardige poging om het publiek voor zulke collega's te waarschuwen.

Hoogachtend,

's-Gravenhage, 2 April 1908.

C. VAN DER HOEVEN.

De door dr. VAN DER HOEVEN gecursiveerde beperking was niet aan mijn aandacht ontsnapt; zij wordt echter nagenoeg tenietgedaan, door hetgeen er op volgt: „*Maar nog geen heeft in Nederland zich aan het voor tandheelkundigen bestaande examen (het tandmeesters-examen) onderworpen. Dit alleen is bestemd en kan eenigen waarborg opleveren voor tandheelkundige kennis en bekwaamheid*”. Moet deze zin niet den indruk geven, dat alle artsen, die in Nederland de mond- en tandheelkunde uitoefenen, daartoe onkundig zijn? Door de tegenstelling in den zin: „*Behalve door gediplomeerde tandmeesters wordt de tandheelkunde uitgeoefend door onbevoegden en onkundigen*”, worden naar mijn meening de mondartsen vrijwel op èèn lijn geplaatst met de kwakzalvers en als èèn groep tegenover de tandmeesters gesteld. Ik moet bij mijn meening blijven, dat de Rotterdamsche Tandheelkundige Vereeniging beter had gedaan deze uiting in een openbaar geschrift achterwege te laten. Deze vereeniging gaat toch ook niet het publiek waarschuwen tegen de onkundige tandmeesters, die ook bestaan, al hebben zij dan ook het tandmeesters-examen afgelegd. In alle bijzondere vakken der geneeskunde zijn wel artsen te vinden, die van

meening zijn, dat zij met geringe moeite en in korten tijd zich voor dat onderdeel konden bekwamen; dat is toch ook nooit een aanleiding geweest voor hen te waarschuwen.

Amsterdam, 4 April 1908.

P. MUNTENDAM.

TUBERCULOSE-BESTRIJDING OP HET PLATTELAND.

In het plan van tuberculose-bestrijding door prof. NOLEN uitgewerkt, stelt deze voor den strijd ten plattelande te voeren met behulp van huisbezoeksters, daartoe voorbereid voor de dorpsgeneesheeren. Theoretisch lijkt dit zeer aanbevelenswaardig, maar praktisch komt het mij onuitvoerbaar voor.

Natuurlijk kan ik alleen spreken van de ervaring door mij in Brabant opgedaan, maar het zou mij niet verwonderen, als mijn bezwaren gedeeld werden door vele collega's in andere provincies op het platteland gevestigd.

Wanneer wij, dorpsgeneesheeren, teringlijders onder behandeling krijgen, kost het ons onuitputtelijk geduld, langdurige besprekingen en uitleggingen en moeten wij bovendien ons geheele prestige als geneesheer in de schaal leggen om iets te bereiken op hygiënisch gebied, om de zieken en hun omgeving te brengen tot eenige handeling, die afwijkt van oude gewoonten en begrippen.

Wat is er nu in zulke omstandigheden te verwachten van de instructiën, die de huisbezoeksters aan onze patiënten zullen gaan geven?

Gesteld al, dat een toereikend aantal vrouwen tot dit werk bereid gevonden zullen worden — wat mijn Brabantsche ervaring mij doet betwijfelen —, dan durf ik toch al vooruit te voorspellen, dat haar werk niet alleen met bevreemding en wantrouwen door de zieken zal worden gadeslagen, maar dat haar invloed op de menschen volstrekt ontoereikend zal zijn om iets in hun gewone levenswijze te veranderen, zelfs al worden zij in hun streven zoo krachtig mogelijk gesteund voor de behandelende geneesheeren.

De uitspraak van RAW door prof. NOLEN aangehaald, wijst hier den weg. „We must not go in advance of educated public opinion and we must, first of all, convince the intelligent public of the necessity of our measures before we can be in a position to enforce them”.

Vóór alles moet dus de „public opinion” gewijzigd worden. Door tal van voordrachten met lichtbeelden, mededeelingen in locale bladen, door onderwijs in hygiëne aan de Rijksnormaalscholen en niet het minst door nauwkeurige instructies van en zorgvuldige behandeling door de geneeskundigen moet de „public opinion” veranderd en op de hoogte van onzen tijd gebracht worden. Dan eerst wordt de bevolking intelligent genoeg om onze maatregelen te begrijpen en kan de huisbezoekster nuttig werk doen.

Het verspreiden van het tijdschrift „*Tuberculose*” onder alle geneeskundigen, desnoods gratis, komt mij bovendien gewenscht voor om hen mede belang in te boezemen voor en te betrekken in den strijd tegen de tuberculose.

Heusden, Maart 1908.

J. ALMA.